

Verraad

Bij ons begon het memorabele van die laatste periode van de bezetting al in augustus 1944, op een nooit door ons verwachte manier. Eind 1943 kregen wij naast de onderduikers die we al hadden er nog een jonge man uit Apeldoorn

bij genaamd Jaap van den Bosch

Wij kregen Jaap door bemiddeling en op voorspraak van Wim van Deemter die bij de familie Hietland op de 'Lanever' in Gelselaar ondergedoken zat en die eveneens uit Apeldoorn kwam. Jaap had verkering met een zus van Wim. Zowel Jaap als Wim kwamen uit keurige en goed gesitueerde gezinnen met wie wij en de familie Hietland een fijne relatie onderhielden. Wim van Deemter nam bij Jan en Dina Hietland, die zelf kinderloos waren, een zo grote plaats in dat ze overwogen hem het boerenvak te leren en hem als opvolger in hun bedrijf op te nemen. Ik schrijf dit zo uitvoerig omdat zo duidelijk wordt dat wij op geen enkele wijze konden bevroeden dat die augustusmaand van 1944 voor ons en de familie Hietland zo gedenkwaardig zou worden.

Jaap en Wim waren beide lid van een verzetsgroep in Apeldoorn en werden derhalve door de SD gezocht. Het waren vrolijke jongens die beslist niet bang waren. Meerdere malen reisde Jaap met of zonder Wim, en omgekeerd,

naar andere plaatsen in ons land waarvan wij geen weet hadden.

Meestal kwamen ze terug met blanco persoonsbewijzen, Ausweise, bonkaarten en dergelijke. Vooral Jaap bezat de charme om mensen voor zich in te nemen en kon op die manier vaak aan inlichtingen komen die voor het verzet van onschatbare waarde waren. Persoonsbewijzen, Ausweise en dergelijke werden bij ons op de boerderij vervalst. Het gemak en de nonchalance waarmee deze beide jongens zich met die activiteiten bezighielden baarden mijn ouders weleens zorgen. Meer dan eens waarschuwden ze voor de eventuele ernstige gevolgen. Wim van Deemter kreeg begin 1944 (februari) verkering met een van de dochters van Van Hasz van de molen in Gelselaar. In de daaropvolgende zomer liet zij hem schieten voor Jaap Lok, een andere bij de familie Hietland ondergedoken jongen uit Hengelo. met wie ze na de bezetting is getrouwd.

Achteraf bleek dat Wim niet heeft kunnen zetten dat hij voor een ander aan de kant geschoven werd.

Maar nu terug naar die zomer van 1944. Op een gegeven moment kwamen Jaap van den Bosch en Wim van Deemter bij ons met het verzoek of ze gebruik mochten maken van een leegstaand kippenhok, dat een eind achter onze boerderij verscholen lag in de bossen. Daar konden ze dan rustig hun illegale werkzaamheden uitvoeren zonder dat ze ons gezin in gevaar brachten en konden ze ook gaan en komen wanneer ze wilden, zonder met ons gezinsritme rekening te hoeven houden. Maar dat hok was niet van ons maar van een buurman, de familie Kempers van 'Altena'. Er werd overleg met de familie Kempers gevoerd. En deze mensen die ook qua verzet en het herbergen van onderduikers hun sporen meer dan verdiend hebben, gaven grif hun toestemming voor dat doel. Zo verhuisden Jaap en Wim naar het kippenhok. Dan weer waren ze een paar dagen weg en dan ineens waren ze er weer en kwamen ze twee keer per dag eten halen bij ons op de boerderij. Inmiddels was ook de verkering van Jaap met de zus van Wim uitgeraakt. Regelmatig hadden ze meer eten nodig omdat, zoals ze zeiden, er een paar mensen, voor

wie nog ander onderdak gevonden moest worden, tijdelijk bij hen bivakkeerden.

Op een gegeven moment ontdekten wij dat die meerdere mensen in het kippenhok bestonden uit een paar zeer aantrekkelijke dames van om en nabij de twintig lentes. Het leek erop dat ze het kippenhok gebruikten voor een amoureuze vakantie, terwijl ze het zo anders aan ons hadden voorgespiegeld. Bij ons maakten mijn ouders en mijn oudste broer Arend Jan zich behoorlijk kwaad na de ontdekking dat ze in feite bedrogen waren. Toen ze de eerstvolgende keer weer, nietsvermoedend, eten kwamen halen ontaardde een en ander in een fikse ruzie met mijn broer. De ruzie liep zo hoog op dat mijn broer op een gegeven moment Wim, die erg brutaal reageerde, met de schop die hij in de hand had bedreigde en hem wegjoeg en hem in de toekomst de toegang tot onze boerderij verbood. Wim koos eieren voor zijn geld en vertrok, maar draaide zich bij de deeldeur om en siste mijn broer toe: "Mijn wraak zal zoet zijn." Nog diezelfde dag zijn ze uit het kippenhok vertrokken, waarbij Jaap te kennen gaf een poging te willen doen om de vijandelijke

linie te doorbreken om zich aan te sluiten bij de geallieerden en zo te helpen Nederland te bevrijden. In juli van dat jaar zouden mijn ouders, ik gaf dat al aan, vijfentwintig jaar getrouwd zijn. Ondanks de sombere tijd wilden ze dit heugelijke feit toch niet helemaal ongemerkt voorbij laten gaan. We zouden dat met allen die ons lief waren, op een sobere en voor die tijd gepaste manier toch enigszins feestelijk vieren. Daarvoor was de datum 23 augustus vastgesteld. Waarom het naar die datum verschoven werd kan ik mij niet meer herinneren. In het voorjaar waren er wat onderduikers bij ons vertrokken, vaak met de reden om dichterbij het ouderlijk huis onder te duiken. Maar ook omdat de grond hun te heet werd onder de voeten omdat ze reden hadden aan te nemen dat ze door 'foute elementen' uit onze samenleving gesignaleerd waren en derhalve niet meer op een gegarandeerde veiligheid konden rekenen. Ook wij hielden ons dan een paar maanden gedeisd en waren voorzichtig met het geven van onderdak aan jongens die door de bezettende macht, door middel van hun Nederlandse handlangers, werden gezocht. In de zomer van dat jaar 1944 kwam Jan Westra als onderduiker bij ons wonen. Ook hadden we wat vluchtige passanten die even onderdak nodig hadden alvorens ze verder trokken naar andere plaatsen. Vaak wisten wij niet eens een naam van zo'n passant. Wel hadden we door dat het ging om mensen die werkzaam waren binnen een verzetsgroep en die daarom dan weer eens hier dan weer eens daar onderdak nodig hadden, afhankelijk van hun werkterrein op dat moment.

Jan Westra was echter weer een 'vaste' onderduiker binnen ons gezin. Het was inmiddels te gevaarlijk geworden om een slaapplek binnen het woonhuis te hebben voor de onderduikers en de meesten zochten dan ook naar een mogelijkheid om buiten een moeilijk te ontdekken slaaponderkomen te creëren (zie ook Houdt dit in herinnering 1940-1945 blz. 84) en zo gebeurde dat ook bij ons.

Over een houten geraamte waren schoven stro zo gepakt dat het van buiten leek op de zeer veel voorkomende stromijten bij de Achterhoekse boerderijen. Er was een tunnelingang waardoor kruipend de zich binnenin de stromijt bevindende uitgespaarde ruimte kon worden bereikt.

Was je binnen dan kon je in het kruipgat een paar stroschoven trekken waardoor het geheel van buiten zo'n gewone stromijt leek.

Diverse, toen nog van metaal, elektriciteitsbuizen waren op verschillende plaatsen, goed gecamoufleerd, door de 'stromuren' gestoken om de binnen ruimte van frisse lucht en zuurstof te voorzien.

U moet zich daar niet teveel van voorstellen, want de aangebrachte buizen lieten slechts heel beperkt frisse lucht en zuurstof binnen. De slaapruijnte kon je dan ook gerust bedompt en vochtig noemen. Maar er was geen alternatief, dus werd er dankbaar gebruik van gemaakt. Bij ons door Jan Westra en de bij onze buurman Hennink op 'Hagman' ondergedoken Dirk Riggelink. Vaak werden de schoven bedoeld om de kruiptunnel te camoufleren niet gebruikt en was er zo wat meer frisse lucht en toevoer van zuurstof in het nachtverblijf.

In die augustusmaand van dat jaar begonnen bij ons, naast de gewone werkzaamheden, de voorbereidingen voor het vijftwintigjarig huwelijksfeest. Ondanks de schaarste die er was en het gemeste kalf dat in beslag genomen was, had mijn moeder toch nog kans gezien om door opsparen en ruilen van dingen een voorraadje te creëren om een 'feestje' voor te bereiden. Naast die voorbereidingen was er natuurlijk ook de drukte van de oogst van de verbouwde granen. Zo ook op 18 augustus, een snikhete dag, waarop we druk waren geweest met de haver oogst.

Iedereen zag er dan ook tegenop om het warme bed in te kruipen. En dat gold zeker voor Jan en Dirk die in de bovengenoemde slecht geventileerde en muffige schuilplaats moesten slapen. Maar het was helaas niet anders in die tijd. Het was, voor de begrippen van toen, al niet vroeg meer toen ieder eindelijk de slaappleats opzocht.

Mede door de vermoeiende dag in de haver oogst viel iedereen algauw in een diepe slaap. En die slaap duurde tot 3.00 uur. Om die tijd werd ik door mijn moeder gewekt. Ik kon maar moeilijk wakker worden, totdat ik, nog slaperig, naast mijn moeder een man zag staan in het gehate uniform van de gehate en gevreesde landwacht. Ik was meteen klaarwakker. Heel snel moest ik mijn geboortedatum en -jaar aan hem kenbaar maken en kreeg daarna het bevel om uit bed te komen en mij aan te kleden. Ik kreeg in de gaten dat ons hele huis 'vol' zat met deze gehate mensen die elk hoekje en gaatje doorzochten. Aan de opmerkingen van de commandant van de landwacht, (het was de landwacht uit Lochem) de heer Kurz, kregen wij algauw door dat er verraad in het spel moest zijn. In een aparte kamer werden mijn vader en moeder ondervraagd, maar zij lieten niets los. Al meteen viel het ons op dat wanneer een der onzen op de deel kwam waar zich ook een aantal van de gehate landwachters ophielden er een was die zich steeds verstopte in een donkere nis of stal.

Ondanks het feit dat niemand van ons gezin iets losliet, bleken de 'heren' toch al wel van een en ander op de hoogte te zijn. Zo kregen mijn vader en ik het bevel om met hun mee te gaan naar de schuur. In die tijd lagen er nog geen verharde vloeren in de landbouwschuren, maar bestond die uit gewoon zand. In de schuur aangekomen wezen de landwachters ons de plek aan waar we moesten beginnen te graven. Het was exact de plaats waar ons koper, de radio en de papieren die betrekking hadden op de militaire dienstplicht van mijn broer verstopt waren. Nadat wij onder voortdurende bedreiging van gerichte geweerlopen de spullen hadden blootgelegd, kwam van buiten een in het Duits gegeven bevel dat de zoon van Berendsen, dus ik, naar buiten moest komen. Het was nog donker. Buiten gekomen kreeg ik meteen de loop van een geweer op mijn borst gedrukt en het bevel mijn handen in de lucht te steken. Zo werd ik in zittende houding op een kruiwagen gedrukt die voor de

schuur stond, waarbij de geweerloop op mijn hart gedrukt bleef. Panische angst maakte zich meester van mij, tot op het moment dat mijn belager, in het Duits, tegen mij begon te snauwen dat ik snel de schuilplaats van de onderduikers moest vertellen of anders zou ik doodgeschoten worden. En daar herkende ik de stem van Wim van Deemter die gewapend en in SS-uniform voor mij stond. En hoe gek het ook klinkt, maar op het moment van herkenning gleed de angst volledig van mij af. Ik sprak hem zelfs aan met zijn schuilnaam die hij op alle vervalste papieren gebruikte, namelijk Ike Jaarsma. Hij voelde meteen aan dat mijn angst verdwenen was en haalde de loop van het geweer van mijn borst weg en ik kon mijn armen laten zakken. Wim van Deemter was niet op de hoogte met de ligging van de schuilplaats die ik hierboven beschreef. Nadat hij zich van mij had afgewend knipte hij een zaklantaarn met een fikse lichtbundel aan en begon daar de omgeving mee te verkennen. Als eerste viel zijn oog op een grote stromijt en daar stevende hij, met in zijn kielzog een paar landwachters, op af. Ze liepen er omheen, staken met hun bajonetten van alle kanten in de stromijt en Wim schoot er ten langen leste een paar keer dwars doorheen. In die stromijt zat niets verborgen en ik bad in stilte dat de jongens, Jan en Dik, de schoten en het tumult mochten horen en zo in de gaten zouden krijgen wat er gaande was en zo op tijd de vlucht konden nemen. Na bij de grote stromijt bot gevangen te hebben liet hij opnieuw de lichtbundel van zijn zaklantaarn zoekend rondgaan. Hij kreeg nu de achter de schuur staande haverberg, die we de vorige dag hadden gevuld, in het vizier. Het was een ouderwetse haverberg en de oudere Achterhoekers zullen zich het model nog wel herinneren. Als zo'n berging vol was dan kon je door een luik in de gevel naar binnen of buiten. De ladder die we de vorige dag gebruikt hadden stond er nog tegenaan. Ik hoorde een triomfantelijke schreeuw van hem. Hij dacht dat de onderduikers die hij zocht daar bovenin lagen te slapen. Ik kreeg het bevel de ladder te beklimmen en de jongens daarboven te roepen. Het bevel werd kracht bijgezet door een po met een geweerloop in mijn ribben van een van de landwachters. Overigens voldeed ik graag aan het bevel omdat ik wist dat de gezochten zich daar ook niet bevonden, maar in werkelijkheid slechts een twintigtal meters daar vandaan. Luid roepend beklom ik de ladder in de hoop dat Jan en Dik mij zouden horen als ze al niet wat vernomen hadden en gevlucht waren. Toen de haverberg niets opleverde vertrouwde hij mij schijnbaar toch niet en stuurde na mij nog twee landwachters naar boven om te controleren of zich daar echt niemand bevond. Toen hem duidelijk werd dat daar inderdaad niemand verborgen was deed zijn zaklantaarn weer het werk en nu kreeg hij de stromijt/schuilplaats in het vizier. Er omheen lopend zag hij het kruipgat dat de jongens vanwege de hitte niet gesloten hadden. Met een triomfantelijke grom werd ik op de knieën gedwongen en met zijn bajonet in mijn billen prikkend werd mij toegesnuwd hoe ik de jongens moest wekken. Ik moest zeggen: "Kom er uit, de landwacht laat je roepen." En tot mijn ontsteltenis bleek dat Jan en Dik nog niets hadden gehoord en ze nog lagen te slapen als marmotten. Met hun kleren onder hun armen kwamen ze uit hun 'slaaphut/schuilplaats' gekropen en wilden wegvluchten de weilanden en achterliggende bossen in. Ze dachten in eerste instantie, wakker wordend uit een diepe slaap, dat ik hen waarschuwde voor een op handen zijnde razzia. Hun schrik toen ze tegenover de dreigende geweerlopen van de landwachters en Wim van Deemter kwamen te staan is niet te beschrijven. En toen ging het terug naar de boerderij.

Wim van Deemter bleef buiten en de jongens Jan en Dik mochten zich onder

voortdurende bewaking met op hen gerichte geweelopen aankleden. Maar ook in huis was de situatie veranderd. Na het vinden van de papieren die betrekking hadden op de militaire dienstplicht van mijn broer ten tijde van de Duitse inval, werd ook hij gearresteerd. Hij en de beide jongens Jan en Dik moesten zich gereedmaken voor vertrek. Ze kregen ieder een landwachter als bewaker aan hun zijde die niet meer van hun zijde week en wiens geweelopen al die tijd dreigend op hen gericht bleef. Mijn broer had als bewaker een zekere Beltman die in het dagelijkse leven loodgieter in Lochem was.

Deze Beltman doorzocht ook de portefeuille van mijn broer en kwam daar een foto tegen van mijn broers verloofde, Bertie Venderink, afkomstig van het Westerflie in Diepenheim. Bertie woonde met ouders en zussen in het voormalige koetshuis van kasteel Westerflie. Dat koetshuis was jaren geleden al verbouwd tot boerderij en werd ook als zodanig geexploiteerd. Het nabijgelegen kasteel Westerflie was gevorderd door de Duitsers en op dat moment werd het bewoond door een eenheid van de bezetter door de zogenaamde Nationalsozialistische Kraftfahrkorps (NSKK. In Nederland werd in 1943 de NSKK opgericht met als taak Nederlandse vrijwilligers als chauffeurs voor de Duitse Wehrmacht te werven.)

Uit hoofde van zijn beroep en politieke gezindheid verzorgde genoemde Beltman daar de onderhoudswerkzaamheden betrekking hebbende op zijn vakgebied. En al behoorde hij tot de groep gehate NSB-ers, en had hij daardoor wat meer privileges, de schaarste aan voedingsmiddelen ging ook zijn deur niet voorbij. En zo vroeg hij bij Venderink, als hij op het kasteel aan het werk was, wel eens of hij een liter melk of een paar eieren kon kopen. De familie weigerde hem dat niet om tweeërlei redenen. In de eerste plaats zagen ze in hem, ondanks zijn fout zijn, de mens met achter zich een gezin dat honger had. In de tweede plaats hadden ze hem, omdat ook zij ten opzichte van de bezetter geen schone lei hadden, hem liever een beetje tot vriend dan tot vijand. Zo deed je in de bezettingsjaren weleens dingen, waar je in werkelijkheid niet achter stond.

Maar nu terug naar de nacht van de overval. Toen Beltman de foto van Bertie vond, vroeg hij aan mijn broer: "Hoe kom je aan die foto, is dat soms je meisje?"

Naar eer en geweten antwoordde Arend Jan bevestigend, waarop Beltman reageerde: "Dan hoef jij niet mee, daar zorg ik voor, maar dan moet je hier wel zo spoedig mogelijk, liefst vanochtend nog, verdwijnen. Beltman bleek inderdaad zoveel invloed te hebben dat mijn broer zijn spulletjes weer op kon bergen en thuis mocht blijven. Daarentegen moest mijn vader zich wel gereedmaken en werd hij wel gearresteerd. Dirk, de onderduiker van de familie Hennink op 'Hagman' moest met een paar landwachters naar de boerderij 'Hagman' om zijn spullen en een fiets op te halen.

Ik heb die nacht geprobeerd te tellen hoeveel landwachters er bij de overval betrokken waren. Door het aantal fietsen dat ik telde, moeten er dat tussen de 25 en 30 geweest zijn.

Wat later kreeg ik ook het bevel om enkele landwachters de weg naar de boerderij 'Hagman' te wijzen. Daar aangekomen moest ik mee de woonkeuken in waar licht brandde en al een aantal 'zwarten' en ook Wim van Deemter drukdoende waren met het doorzoeken van kasten en dergelijke. Onmiddellijk na mijn binnenkomst doofde Wim van Deemter het licht en werd ik, weer met een geweelopen op mijn borst, tegen de muur gezet, weer met mijn handen in de lucht. Een van de landwachters kreeg opdracht van hem om mij

met zijn geweer 'in bedwang' te houden. En, dreigde hij daarbij, alles in het Duits: "Als hij probeert te ontvluchten, schiet hem dan neer". Een dreigement wat denk ik mede voortkwam uit zijn angst. Want zijn hele manier van optreden drukte een bepaalde manier van angst en onrust uit. Tijdens de gehele actie bij 'Hagman' moesten Herman en Berendine Hennink in de aangrenzende slaapkamer in hun bed blijven, waar ze met van angst vertrokken gezichten, zittend in hun bed, de gebeurtenissen gadesloegen. Toen de 'heren' klaar waren bracht Wim, zorgend dat hij met zijn gezicht in het donker bleef, de Hitlergroet aan Herman en Berendine. In eerste instantie reageerde het in bed zittende echtpaar daar niet op. Maar toen Wim de groet nog eens dreigend herhaalde en daarbij zijn geweer op het doodsbanige echtpaar richtte gingen de rechterarmen van Herman en Berendine automatisch gelijktijdig omhoog en wrongen ze het 'Heil Hitler' uit hun van angst dichtgesnoerde kelen. Hoewel de omstandigheden dat allerminst rechtvaardigden kon ik er niet onderuit om het geheel te vergelijken met een scene uit een komische film. Maar daar 'gereed' zijnde ging het weer terug naar onze boerderij waar mijn vader en Jan Westra inmiddels gereed stonden tussen de groep landwachters in om mee te gaan. Het gevonden koper en de radio hadden de heren inmiddels op de fietsen gesjord. Alhoewel ons werd toegestaan de gevangenen de volgende dag in Lochem te bezoeken en van proviand te voorzien was nu toch het moment van afscheid nemen bij ons in de woonkeuken gekomen. Met een flink aantal landwachters eromheen namen mijn vader, Jan Westra en Dirk Riggelink hartroerend afscheid van ons. Dat dit niet met droge ogen gebeurde zal duidelijk zijn en mijn jongste zusje Alie en ik braken ten prooi aan hevige emoties in hartstochtelijk snikken uit. Nooit zal ik meer vergeten de woorden die mijn moeder, de ogen strak gericht op de landwachters, toen sprak: "Kinderen", zei ze, "wees maar niet bang. Vreest niet voor hen die alleen maar het lichaam kunnen doden, maar vreest alleen Hem die de macht heeft om lichaam en ziel beide te doden." Zelfs de landwachters werden stil en kwamen onder de indruk van de kracht die mijn moeder toen uitstraalde en voelden zich duidelijk niet meer op hun gemak. Na het afscheid nemen ging het naar buiten waar de rest van de groep landwachters al klaar stond voor vertrek. Mijn vader kwam naar buiten met zijn eigen fiets die weliswaar niet slecht was maar al wel oud. Wim van Deemter die zich eigenlijk de hele tijd voor ons verborgen trachtte te houden stond er nu ook bij, zij het wat afzijdig, en nu getooid met een helm. Het begon licht te worden en Wim drong aan op spoed. Alle bevelen die hij gaf, gaf hij in het Duits. Wim wist dat mijn broer nog maar kortgeleden een zo goed als nieuwe fiets had gekregen van vrienden van ons waarvan de man pas was overleden. Mijn broer had die fiets gekregen nadat zijn eigen fiets gestolen was. Toen Wim mijn vader met de oude fiets zag gaf hij bevel dat die fiets weer naar binnen moest en dat er een andere fiets, de nieuwe, mee moest. Om zijn bevel kracht bij te zetten en omdat hij ook haast kreeg in verband met het steeds lichter worden buiten, schoot hij drie kogels de lucht in, waarbij er een de op ons huis staande schoorsteen raakte. Nog tientallen jaren, tot aan een verbouwing, heeft de schoorsteen de sporen van de ingeslagen kogel gedragen. En daar ging de karavaan. Ontsteld en ontredderd bleven wij achter en keken hen met tranen in de ogen na. Mijn moeder was de eerste die weer wat zei en direct mijn broer Arend Jan maande om zijn spulletjes te pakken en te vertrekken voor dat de 'heren' eens spijt

mochten krijgen van hun 'goedgunstigheid'. In allerijl heeft hij zijn spulletjes bij elkaar gezocht en is op de oude fiets van mijn vader gestapt en verdwenen. Hoe we die morgen het werk hebben gedaan weet ik niet meer, maar het allernoodzakelijkste is wel gebeurd natuurlijk. Bij ons had niemand behalve ik die nacht Wim van Deemter herkend. Maar ook niemand van de anderen was zo met hem geconfronteerd geweest als ik. En eigenlijk geloofden mijn huisgenoten mij aanvankelijk niet. Wellicht ook omdat iets dergelijks eigenlijk totaal ondenkbaar was.

Al vroeg die morgen stapte ik op mijn fiets om naar het onderduikadres van Kees Westra, de broer van Jan te gaan om hem te vertellen dat zijn broer die nacht was opgepakt. En toen moest ik horen dat wij niet alleen slachtoffer waren geworden, maar dat ook bij de familie Hietland op de Lanever in Gelselaar, waar ze Wim altijd als een eigen kind hadden opgenomen, precies hetzelfde was gebeurd. Ook daar waren de twee onderduikers, Jaap Lok en Willem Hijink, die nacht uit hun schuilplaats die gemaakt was bij hun burens de 'Pelleweaver' gehaald en weggevoerd. En daar hadden meerderen die nacht Wim Van Deemter, als SS-er verkleed, herkend als verrader. De ontsteltenis en het totale onbegrip was groot. Telkens probeerden wij argumenten te vinden die ons moesten overtuigen dat we ons vergist hadden. Helaas was alles maar al te waar.

Op zaterdag 20 augustus kwam de commandant van de Lochemse landwacht tot het laatst toe uitgeleide doen.

persoonlijk bij ons thuis om te vertellen dat ze ergens in den lande Wim van Deemter gearresteerd hadden en op beschuldiging van diefstal hadden ingesloten. Hij heeft toen niet lang gevangen gezeten. Uit latere informatie is gebleken dat hij nadat hij weer op vrije voeten was gekomen geprobeerd heeft om via Frankrijk naar Engeland uit te wijken. Dat is hem niet gelukt en hij is in Frankrijk opgepakt en heeft daar onder erbarmelijke omstandigheden de rest van de bezettingstijd in een concentratiekamp doorgebracht. Na de bevrijding is hij, teruggekeerd in Nederland, opnieuw gearresteerd en is voor zijn daden berecht met een gevangenisstraf die hij volgens zijn zus Anje niet volledig uit heeft hoeven zitten. Na die episode in zijn leven is hij als een geslaagd architect door het leven gegaan en is later in Frankrijk gaan wonen. Hij is in de negentiger jaren overleden. Niemand heeft ooit de dubbelrol van deze zo sympathiek overkomende jongeman begrepen. Op de één of andere manier is hij toch blijkbaar met zichzelf in het reine gekomen, zoals blijkt uit hetgeen zijn zus Anje anno 2002/2003 over hem vertelde. Ja, een werkelijke dubbelrol want in een onderzoek naar hem is vast komen te staan dat hij in het verzet zijn sporen dubbel en dwars verdiend heeft. Het is zelfs gebleken dat het uniform van de SS dat hij droeg tijdens de overval afkomstig was van een gevaarlijke SS-er die in opdracht van het verzet naar alle waarschijnlijkheid door Wim van Deemter zelf geliquideerd is.